

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 31Dz/7/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200062
Dátum vydania rozhodnutia: 8. apríla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200062.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov Mgr. Michala Novotného a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v disciplinárnej veci proti disciplinárne obvinenej: Y. H. V., sudkyňa Krajského súdu v X., pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. e) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov, (navrhovateľka: ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky), o vylúčení prísediaceho sudcu takto

rozhodol:

Prísediaca sudkyňa Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky Mgr. Eva Kováčechová je vylúčená podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 4 a § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z. z. (disciplinárneho súdneho poriadku) z vykonávania úkonov v disciplinárnej veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 32 D 13/2021.

Odôvodnenie

1. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky koná v disciplinárnej veci uvedenej v záhlaví. V súlade s § 46 ods. 1 a 4 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (disciplinárny súdny poriadok) bol tento návrh pridelený senátu 32 D. Podľa § 6 ods. 2 a 4 D. s. p. bola pre túto disciplinárnu vec ako prísediacia sudkyňa vybratá aj Mgr. Eva Kováčechová.

2. Disciplinárne obvinená včas (§ 24 ods. 1 D. s. p.) vzniesla proti tejto prísediacej sudkyňi námietku zaujatosti. Prísediaca sudkyňa je podľa nej dlhoročná priateľka terajšej ministerky spravodlivosti Mgr. Márie Kolíkovej, s ktorou spoločne vykonávala koncipientku prax. Ich priateľské vzťahy vraj pretrvali aj potom, čo sa Mgr. Kolíková stala štátnou tajomníčkou ministerstva spravodlivosti, o čom má svedčiť fotografia, na ktorej spoločne jedia zmrzlinu. Ako priateľku, resp. „Kolíkovej človeka“ označili prísediacu sudkyňu aj médiá a tá sa proti tomu neohradila. Disciplinárne obvinená na tento účel odkázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Ndt 16/2021. Vzťah medzi Mgr. Kolíkovou a prísediacou sudkyňou podľa disciplinárne obvinenej zakladá pochybnosť o nestrannosti a nezaujatosti jej rozhodovania. V ďalšom podaní disciplinárne obvinená odkázala na článok v denníku Sme z 11. marca 2020, v ktorom sa prísediacia sudkyňa vyjadrovala k zadržaniu

sudcov spomínaných v tzv. „Threeme“ spôsobom, ktorý nerešpektoval prezumpciu nevinoty. Aj tu odkázala na skutkovo podobné uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoVS 1/2021.

3. Prísediaca sudkyňa vo vyjadrení k námietke zdôraznila, že disciplinárne obvinenú nepozná, nemá k nej žiadny vzťah a necíti sa vo veci zaujatá. Potvrdila, že s Mgr. Kolíkovou sa pozná od vysokej školy, boli spoločne koncipientky a majú priateľský vzťah. V posledných piatich rokoch sa však stýkajú len sporadicky pracovne. Na fotografii, na ktorej spoločne jedia zmrzlinu, sa s Mgr. Kolíkovou presúvali z pracovného stretnutia na ministerstvo spravodlivosti, nešlo teda o súkromné stretnutie. Odmietla, aby sa o jej vzťahu usudzovalo z toho, že sa neohradila proti tomu, čo o nej napísalo určité médium. V čase vyjadrenia pre denník Sme nebola prísediacou sudkyňou a vyjadrovala sa len k všeobecnej informácii o zadržaní sudcov. Nevyjadrovala sa k osobe disciplinárne obvinenej, ani k dôvodnosti obvinení zadržaných alebo ich zadržania. Pri vyjadreniach vychádzala zo všeobecne nízkej dôveryhodnosti justície v očiach verejnosti.

4. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky prejednal námietku zaujatosti v trojčlennom senáte (§ 24 ods. 2 D. s. p.).

5. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý sa podľa § 4 D. s. p. použije aj v disciplinárnom konaní, je z vykonávania úkonov disciplinárneho konania vylúčený okrem iného prísediaci sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka.

6. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý sa minimálne vo svojej civilnej časti vzťahuje aj na disciplinárne konania proti sudcom (rozsudok z 20. novembra 2012, Harabin proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 58688/11, ods. 118 až 123), sa pri skúmaní nestrannosti (nezaujatosti) sudcu vychádza z kombinácie subjektívneho testu, kde sa berú do úvahy osobné presvedčenie a správanie daného sudcu, teda či sudca má osobný predsudok v danej veci, a objektívneho testu, kde sa skúma, či súd ako taký poskytuje dostatočné záruky, aby vylúčil oprávnené pochybnosti ohľadom svojej nestrannosti. Pri subjektívnom teste sa predpokladá osobná nestrannosť sudcu, pokiaľ nebol dokázaný opak (rozsudok veľkej komory z 23. apríla 2015, Morice proti Francúzsku, sťažnosť č. 29369/10, ods. 74); takým dôkazom sú napr. prejavy nepriateľstva sudcu alebo zlý úmysel z osobných dôvodov. V tejto súvislosti ESĽP už vyslovil, že súdne orgány musia byť maximálne zdržanlivé vo vyjadrovaní sa o prípadoch, o ktorých rozhodujú, aby si zachovali svoj obraz nestranných sudcov. Táto zdržanlivosť by ich mala odrádzať od toho, aby sa vyjadrovali do médií, aj keď ich k tomu vyzývajú. Pokiaľ napríklad predseda súdu verejne použije výrazy, z ktorých vyplýva, že si už urobil negatívny názor na prípad určitého obžalovaného, tieto jeho verejné prejavy môžu bez ohľadu na samotné subjektívne presvedčenie objektívne odôvodniť obavy obžalovaného o nestrannosť tohto sudcu (rozsudok zo 16. septembra 1999, Buscemi proti Taliansku, sťažnosť č. 2569/95, ods. 68). Na druhej strane, ak sudca vyjadril verejnú kritiku obhajoby a verejne vyjadril prekvapenie z vyhlásenia obžalovaného, že je neviný, ESĽP uznal relevanciu týchto prejavov dokonca v rámci subjektívneho testu (rozsudok z 28. novembra 2002, Lavents proti Lotyšsku, sťažnosť č. 58442/00, ods. 118 a 119). Z judikatúry ESĽP možno ďalej dovodiť, že pri posudzovaní týchto otázok sú dôležité konkrétne formulácie, ktoré sudca vo verejnom vystupovaní použil (porov. rozsudok z 12. apríla 2018, Chym a Przywieczerski proti Poľsku, sťažnosti č. 36661/07 a 38433/07, ods. 165).

7. Prísediaca sudkyňa pre denník Sme 11. marca 2020 k tomu, že orgány činné v trestnom konaní zadržali sudcov, o ktorých boli zmienky v publikovaných správach z aplikácie „Threema“ a medzi ktorých patrila aj disciplinárne obvinená, uviedla, že „to svedčí o tom, že to, čo sme čítali, zjavne má svoje ráco a odhaľuje, že sa diali naozaj hrozné veci... Pevne verím, že... sa to už nebude opakovať... preto, že sa viac nestretieme s tým, aby sa sudcovia takýmto spôsobom totálne zahrávali s verejnosťou a zneužívali svoje kompetencie“. Predovšetkým je zrejmé, že prísediaca sudkyňa sa nevyjadrovala len všeobecne k otázkam dôveryhodnosti justície alebo sudcov ako stavu, ale ku konkrétnej kauze, ktorá sa dotýkala konkrétneho okruhu osôb a konkrétnych konaní. Uvedeným vyjadrením síce priamo nomenovala disciplinárne obvinenú a nevyjadrila presvedčenie práve o jej vine. Na druhej strane, z jej

vyjadrenia možno súdiť, že zadržanie považovala za posilnenie presvedčenia, že konanie opisované v správach v „Threeme“ sa stalo. Druhá časť jej vyjadrenia naznačuje silnejšie presvedčenie, že konania tam opísané predstavujú zneužívanie kompetencií sudcami.

8. Prísediaca sudkyňa síce len náznakovo, avšak predsa vyjadrila svoj názor na to, že konania, kvôli ktorým boli sudcovia zadržaní a ktoré mali svoj základ v správach v aplikácii Threema, sú zneužívaním funkcie sudcu a že tieto konania majú reálny základ. Do skupiny takto dotknutých sudcov pritom patrila aj disciplinárne obvinená. Za daných okolností najvyšší správny súd dospel k záveru, že tieto vyjadrenia sú objektívne spôsobilé odôvodniť obavy disciplinárne obvinenej o nestrannosť prísediacej sudkyne. Okrem toho najvyšší správny súd vzal do úvahy, že disciplinárne konanie je zásadne (okrem prípadov § 37 D. s. p.) jednoinštančné, teda proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu nie je prípustný žiaden opravný prostriedok. Ďalej prihliadol na to, že disciplinárny senát je päťčlenný (§ 5 ods. 1 D. s. p.), v dôsledku čoho vplyv prísediacej sudkyne na konečné rozhodnutia nie je nepodstatný.

9. Tieto skutočnosti namietané disciplinárne obvinenou tak zakladajú dôvod vylúčenia podľa citovaného § 31 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 4 D. s. p., v dôsledku čoho sa netreba zaoberať údajným priateľským vzťahom k Mgr. Kolíkovej. Preto najvyšší správny súd podľa § 24 ods. 2 D. s. p. prísediacu sudkyňu z tohto disciplinárneho konania vylúčil (porov. aj uznesenie sp. zn. 31 Dz 5/2022).

10. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.